

POVRATAK NA MAJEVICU

U novembriu 1944. godine Odred je ostao samo sa jednim baraljonom, koji je brojio 180 boraca⁶⁶. Štab odreda nije postojao; Jedno vrijeme Štab bataljona je vršio i tu dužnost.

Odred se i dalje zadržao u Osmacima, obezbjeđujući aerodrom i sukobljavajući se po okolnim selima sa zelenim kadrom i četnicima. U drugoj polovini novembra dobio je zadatak da otprati na područje Semberije izbjeglice koje su mu se priključile još u Mačvi. Preko Drine su prebjegle ispred terora SS zlikovaca, četnika i zelenog kadra. Sa njima je, na to područje pošla i grupa terenskih političkih radnika koja je sa Odredom od prelaska još u Srem.

Putem do Donje Trnove, Odred se sukobljavao sa četnicima i zelenim kadrom. U Trnovi, Bjeloševcu i Kacevcu zatekli su pustoš i kuknjavu za nastradalim. Sve baze sa ranjenicima i bolesnicima su pronađene; mnogi su pobijeni, a neki otjerani u logore. Narod je bio zastrašen terorom i zločinima. U selima kroz koja je Odred prolazio narod je sa radošću i ljubavlju dočekivao svoje borce.

Odred se nalazio pod komandom Štaba 3. korpusa.

4. Majevički odred, po dolasku na Majevicu djelovao je na prostoru: Tuzla, Zvornik, Bijeljina i Brčko. Osnovni zadaci su bili čišćenje terena od četnika, zelenog kadra, ostataka ustaša, SS grupa i legije; Trebalo je prihvatiti nove borce kao i zaštititi organe narodne vlasti, i komande mjesta naravno i stanovništvo.

Iz Trnove i Bjeloševca Odred se prebacio u Podrinje; tamo je vodio borbe protiv četnika koji su ugrožavali cestu Zvornik-Janja i napadali naše jedinice i transporte. Na području sela: Šepak, počevići, Kozluk, Šetići, Malešići, Kiseljak i Vitinica nalazila se jača, dobro naoružana, četnička grupacija kojom je komandovao Milan Ostojić. Sa njom je Odred svakodnevno vodio manje borbe. Četnici su izbjegavili veće sukobe. Najčešće akcije izvođene su noću. Pretresajući sela, veći broj četničkog ljudstava je zarobljavan; dva komandanata bataljona, Joca Jeremić i Mitar Rajić su poginuli. Dok se Odred nalazio na teritoriji Podrinja, Štab je po potrebi protiv četnika upućivao manje dijelove prema Majevisi i Semberiji.

ODBRANA TUZLE OD ČETNIKA

U decembru 1944. godine, dok je Majevički NOP odred vodio borbe u Podrinju i u širem reonu Trnove, oko 10 000 četnika Draže Mihajlovića, zajedno sa Ljotičevsko -Nedićevim snagama, sporazumjevši se prethodno sa njemačkom komandom za Srbiju uputili su se u područje Istočne Bosne. Osnovni zadatak je bio da se povuku iz Srbije i da vežu za sebe dio snaga NOVJ; Time olakšaju povlačenje iz Grčke jedinicama Njemačke grupacije armija "E". Prešavši Drinu, četnička grupacija se preko Romanije spustila u Vlasenicu a odatle ka Šekovićima i dolini Spreče; potiskivala je brojno slabije jedinice 3. korpusa i ugrozila Tuzlu i tuzlanski industrijski bazen.

Tuzlu je branila 38. udarna Istočno Bosanska divizija sa komandantom potpukovnikom Franjom Herljevićem na čelu^M.

Četnici su prema Tuzli nadirali ne obazirući se na gubitke. Vodene su teške i ogorčene borbe. Pod pritiskom nadmoćnijeg neprijatelja koji ih je potiskivao naše jedinice su bile prisiljene na povlačenje sve do blizu Siminog Hana, predgrađa Tuzle, izdato je naređenje da se grad evakuše prema Živinicama. Pokrenute su ogromne kolone zaprežnih i drugih vozila koje su prebacivale ranjenike i materijal; sve se nije moglo prevesti uskotračnom prugom Tuzla-Živinice.

Omladina nije htjela da se povalči iz slobodne Tuzle. Tražili su da pomažu borcima koji hrabro brane njihov grad. Žene su braniocima na položaje donosile hranu, topao čaj i mlijeko, rukavice, čarape i džempere.

58. Za pisanje ovog završnog poglavlja, bez kojeg bi tekst o 4. Majevičkom NOP odred bio nepotpun, koristio sam nekoliko dokumenata sačuvanih u vojnom arhivu VII. Takođe su korišćena sjećanja konadanata Odreda: Ratka Gajića, komandanta bataljona Joce Lukića i Đoke Marića Kokina i političkog komesara bataljona Vese Cvijanovića, komandira četa Vjeroslava i Koje Mitrovića, zamjenika komandira čete Vojina Mitrovića i Veljke Stevića-Jezerca.

59. Potpukovnik Franjo Herljević me je, s komandantom i političkim komesarom 21 Tuzlanske brigade, Stojanom Milinovićem i Abdulahom Sarajlićem borbama za odbranu Tuzle informisao.

U pomoć odbrani Tuzle pritekla je 16. Muslimanska brigada 27. Istočno bosanske divizije. Štab 3. korpusa obavjestio je Vrhovni Štab NOVJ da se vodi odlučna bitka za odbranu Tuzle i tražio sadejstvo 13. Srpskog korpusa. Tada je 23. Srpska divizija izdvojena sa linije borbi protiv njemačkih snaga oko Zvornika i upućena prema Tuzli. Udarom jedinica ove divizije na četnike sa leđa njihove snage su se našle napadnute sa više snaga. Pod snažnim pritiskom partizanskih snaga i uz velike gubitke četnici i drugi saradnici okupatora u Srbiji bili su prisiljeni da napuste položaje oko Tuzle i da se povuku u pravcu Živinica. Majevički četnički korpus, koji je, takođe učestvovao u borbama za zauzimanje Tuzle, povukao se u pravcu Majevice. Četničke snage koje su se povlačile prema Živinicama sačekane su na položajima Tuzlanskog NOP odreda i 16. Muslimanske brigade. Neprijatelj je prisiljen da odstupi prema planini Ozren.

Nijemci su se glavnim snagama grupacije Armija "E" povlačili sa juga glavnim pravcima Višegrad-Sokolac-Sarajevo i Romanija-Vlasenica-Drinjača-Zvornik, i pomoćni preko Ljubovije i dolinom Drine.

Jedinice koje su se kretale pravcem Romanija-Zvornik i Rogatica-Ljubovija-Drina, vezivale su za sebe znatne snage NOVJ. U pokretu kroz Istočnu Bosnu, u decembru 1944. godine, nalazile su se 11. Njemačka vazduhoplovno-poljska divizija, 7. SS "princ Eugen" divizija, motorizovana kolona grupe "Ajzelc" i "Fiktum" i pukovska grupa "Skenderbeg". Tu su se nalazile i znatne grupe ustaških, domobranskih i zelenokadrovskih snaga. Nešto kasnije tim pravcem, povlačila se iz reona Vlasenice i Njemačka 22. pješadijska divizija sa 963. tvrđavskom brigadom.

U vezi sa nastalom situacijom 17. Istočno Bosanska udarna divizija koja je učestvovala u operacijama za oslobođenje Srbije - u sastavu : 6. Istočnobosanska proleterska, 15. Majevička i 2. ^rajiška brigada, ojačana 17. brigadom. 28. Srpske aivizije i prvom artiljerijskom brigadom, dobila je zadatak da izvrši pokret preko Valjeva prema Mačvi i prikupi se na prostoriji: Badovinci-Lješnica-Loznica. Trebalo je da forsira Drinu i presječe komunikacije od Janje-Bijeljine i Bijeljine ka Brčkom. Na tom zadatku, kao sadestvujuće snage angažovane su i 23. i 45. Srpska divizija.

SADEJSTVO MAJEVIČKOG ODREDA 17. DIVIZIJI

15. decembra, otpočeo je period danonoćnih i velikih i dramatičnih borbi na prostoru oko Zvornika i Semberije, u kojima je, napadajući neprijatelja sa leđa i bokovima, bio angažovan i 4. Majevički NOP odred⁶⁰.

Teške borbe vođene su i oko same Bijeljine, Brezovog Polja i Brčkog. U susretnoj borbu između Bijeljine i Brezovog Polja, 20. decembra, vođene se teške borbe doslovno prsa u prsa. Velike gubitke imala je 15. Majevička brigada; 22 poginula i 67 ranjenih. Poginuo je i komandant brigade, major Vlado Karanović.

Spoljnu odbranu Bijeljine neprijatelj je postavio na liniji: Dvorovi-Petrovo selo-Amajlije-Patkovača-Fincov salaš-Suljin han. U toku sledeća 4. mjeseca naše snage su tri puta pokušavale da oslobode Bijeljinu. Ukupno su borbe trajale 42 dana, da bi, konačno grad bio oslobođen 3. aprila 1945. godine. U tim borbama pretrpljeni su veliki gubici⁶¹.

U među vremenu, 17. udarna divizija dobila je zadatak da se pomjeri prema Majeveci i uništi neprijateljska uporišta; Čelić, Ratković i Pukiš, zatim da se postavi na prostor: Koraj-Maleševci-Lopare-Čelić. Naređeno je da ona djeluje na komunikaciji: Brezovo Polje-Brčko i da čisti teren od četnika u prostoru Priboja i Lopara; istovremeno da čvrsto zatvara pravac Brčko-Tuzla.

Prelaskom 17. divizije u Bosnu, Majevički NOP odred je pomjeren prema Zabrdju, Maleševcima i Visu, dok je 15. Majevička brigada uništila neprijateljsko uporište Koraj. Poslije toga, Odred je dobio naređenje da se pomjeri na prostor Vukosavci i Mačkovac i da nastavi sa čišćenjem podmajevičkih sela od četnika vojvode Kerovića. Ujedno sadejstvovao je sa brigadama 17. divizije, u borbama na Majeveci i popunjavao novim borcima njene brigade.

Krajem decembra, Štabu odreda u Vukosavcima saopštio je Kojo Mitrović, da više neće moći da osatne u četnicima, jer je vojvoda Kerović doznao da sarađuje sa partzanima; njemu i ljidstvu koje vodi prijeti opasnost od uništenja. Mitrović je, inače, bio komandtir četničke čete u Labuckoj, koja je cijelo vrijeme sarađivala sa partzanima. Jedna grupa majevičkog odreda izvela je

60. U jednoj od tih borbi za Zvornik, vođene početkom decembra, hrabro je, kao puKomitraljezac i zamjenik komandira čete poginuo Stevo Marjanović iz Balatuna. Često je, kao kurir i dobar plivač i veslač, prelazio iz Srema i Bosnu.

61. Samo u drugom napadu 17. divizija je imala 322 poginula, 791 ranjenih i 27 nestalih boraca. Naročito velike gubitke imaojestragešinski kadar. U teškim borbama Bijeljinu, u sva tri napada, 15. Majevička brigada je imala 187 poginulih i 540 ranjenih boraca i starješina.

manevarski napad i "zarobila" ove četnike. Cilj "napada" bio je da se zaštite porodice od četničke odmazde. Te noći Kojo Mitrović se, sa svojom grupom, priključio Majevičkom partizanskom odred i u njemu ostao do završetka rata. Kao ugledni domaćin u selu, na početku ustanka bio je borac majevičkog partizanskog odreda. U vrijeme neprijateljske ofanzive 1944. godine zatekao sena Majevidi, priključio je grupu saradnika NOP-a, proglašivši ih četnicima. Da bi ih sačuvao od četnika i SS vojske, ljudstvo ove čete je, u toku ofanzive sakrilo partizansku artiljerijsku municiju i oružje, sklanjalo ranjenike, terenske političke radnike i saradnike i obavještavalo o kretanjima i akcijama četnika. Kojo je, uskoro, u Odredu postao komandir partizanske čete; ranjen je u borbama sa njemačkim snagama kod Zvornika.

6. januara 1945. godine jedinice Odreda napale su i rastjerale Pirkovački četnički bataljon na Živkovom brdu. U toku noći 6/7 januara izvele su akcije u selima: Lipovice, Labucka, Pirkovci i Lopare. Zarobljeno je 15. četnika. Tih dana je često ljudstvo, mobilisano u četnike prelazilo partizanima, ili bježalo i krilo se. Odred se popunjavao i novim borcima. Za vrlo kratko vrijeme brojno je ojačao, pa su stvoreni uslovi da se izvrši njegova reorganizacija; to je i učinjeno u Vukosavcima. Formirana su 2 bataljona. Postavljen je i novi Štab odreda u sastavu: Jovo Živanović komandant, Đoko Marić Kokin, zamjenik komandanta (ubrzo ga je zamijenio Ratko Gajić), Stevo Carić Car, politički komesar i Dušan Savić pomoćnik političkog komesara.

Štab 1. bataljona sačinjavali su: Milovan Vujić komandant, Rade Sofronić Pižon, zamjenik komandanta, Čedo Mladenović politički komesar. Četni rukovodioci bili su: Vjerosav Mitrović, Glišo Lazić, Kadrija Osman (rodod iz Doboja, poginuo).

Štab 2. bataljona sačinjavali su: Joco Lukić, komandant, Veso Cvijanović, politički komesar; Nedo Nikolić Bogutovac, zamjenik komandanta i Spasa, referent saniteta. Četni rukovodioci bili su: Kojo Mitrović, Pero Kajmaković, Drago Adamović, Stanko Tomanić i Pero Trišić.

Odred je imao oko 300 boraca. Mahom su to bili mladi ljudi sa sela, opredjeljeni za NOP, stasali u omladinskim aktivnostima. Svojim ljudstvom je i dalje popunjavao brigade koje su vodile borbe na teritoriji koju je Odred "pokrivao".

ZLOČINCE SUSTIGLA KAZNA

Krajem januara 1945. godine četnici nisu predstavljali ozbiljne vojne formacije, već su manevarisali u manjim grupama ili su se krili kao pojedinci. Na prepade i noću napadali su komande mjesta, odbornike i druge predstavnike nove vlasti. Svakodnevno su dobijani podaci o njihovim kretanjima. Dobijena je informacija da se Danilo Tojić⁶² iz Lipovica krije u selu i noću dolazi kući. Izabrana je grupa odvažnih boraca, sa zamjenikom komandira čete Vojinom Mitrovićem sa zadatkom da likvidira zločinca. Grupa je izvršila zadatak. Tom prilikom zaplijenjeni su; šmajser, puška, tri bombe i veća količina municije.

Tih dana 4. Majevički odred je, uglavnom, bio razmješten u Vukosavcima, a sa manjim jedinicama je držao položaje na Svjetlici, Tobutskom groblju, Četeništu, Kamenitom brijegu, Marinom brdu i Đusića brdu. Ostalo ljudstvo je bilo razmješteno po kućama. Jedne noći četnici Vojvode Kerovića iznenada su napali i potisli borce Odreda sa položaja na Kamenitom brijegu i Marijinom brdu. Međutim ubrzo su četnici odbijeni prema Osinjaku i Donjem Tobutu.

Dva dana kasnije Odred je izvršio napad na četnike koncentrisane u Tobutu. Tako je predupređena namjera da ponovo u Vukosavcima napadnu Odred. Napad je otpočeo u prvim jutarnjim časovima 19. januara. Jedinice odreda iznenadnim i brzim prodorom, razbile su i natjerale četnike u bjekstvo prema Peljavama. Ovoj grupi je, na brdu kraj Mičića hana, pristigao u pomoć Pirkovački četnički bataljon. Izvršili su protiv napad na snage Odreda, a nešto oko 14 sati sa Petrovića brda iz pravca Priboja pristiglo je još oko 50 četnika, oni su napali desni blok Odreda. Pod udarima brojnojačih četnika, Odred je bio prisiljen na povlačenje.

Učvrstivši se na položaju: Zajednice-Tobutsko groblje-Četenište, Odred je zaustavio četnike. Pregrupisali su se i uveli u borbu rezerve, pa je pred mrak izvršen protivnapad. Četnici su natjerani u bjekstvo prema Lipovicama i Peljavama. U toj borbi poginula su 2 a ranjena 4 borca Odreda.

62. 20. februara 1942. godine, Danilo Tojić je sa bratom Kostom, komandantom bataljona, na položaju na Površnicama mučki napao 2. četu Majevičkog NOP odreda i ubio 5 boraca i političkog komesara čete Strahinju Štrajka Mitrovića. - Strajko je proglašen za Narodnog heroja Jugoslavije 20. decembra 1951. godine.

U tom napadu Košta Tojić je ranjen, da bi decembra 1942. godine bio uhvaćen i strijeljan u Jablanici. Drugi Majevički odred osvetio mu se za sve zločine koje je počinio.

Odred se tih dana nalazio u Priboju, sa zadatkom da napadne i porazi veću grupu zelenokardovaca u Teočaku, a zatim i četničke grupe koje su se krile u okolnim selima sa komandantom Milanom Marićem. Dok se Odred spremao za akciju, kod zamjenika komandanta Ratka Gajića došao je sav usplahiren seljak iz Tomića i saopštio mu da se Milan Marić nalazi bolestan u njegovoj kući; naoružanje pištoljem i presvučen u žensku košulju. Četnici su ga doveli prethodne noći. Kuća je bila od Štaba odreda jedva 300 metara. Obavješten je odmah i politički komesar odreda, a seljak je zadržan u Štabu. Za rukovođenje akcijom zarobljavanja Milana Marića Štab odreda je odredio Veljka Stevića jezera sa 15 do 20 boraca. Opkolivši kuću, Jezerac je, s pištoljem u ruci, krenuo u kuću. Kada je otvorio vrata sobe u kojoj je bio Marić, ovaj je odmah potegao pištolj na Veljka, ali pištolj nije opalio. Pokušao je još jednom, ali ovoga puta sebi u glavu, pištolj je i tada "slagao". U tom međuvremenu Veljko se bacio na Marića i uz pomoć ostalih boraca savladao ga. Sproveden je u Štab odreda, čije sjedište se nalazilo kod crkve u Priboju. Na vijest o njegovom hapšenju narod se odmah skupio. Prilikom saslušanja Marić je odao sve baze četnika za koje je znao i tražio da ga puste pa će partizanima predati cijelu svoju brigadu. Branio se daje sve što je činio radio po naređenju vojvode Kerovića. Volio bi najviše da ostanem u odredu. Želio je i ranije da mu pristupi, ali nije smio od Kerovića, svoga komšije iz Tobuta.

Borci Majevičkog NOP odreda tražili su za Milana Marića smrtnu kaznu. On je kao komandant četničke jurišne brigade, činio velike zločine nad narodom Majevice. Strijeljan je ispred crkve u Priboju. Mnogi ljudi iz Priboja i drugih sela dolazili su da se uvjere daje on zaista strijeljan. Seljak koji je otkrio da se Marić krije u njegovoj kući vezan je i 3 dana gonjen sa Odredom, da četnici ne bi posumljali u njega. Međutim, istu večer, kada je pušten kući, četnici su ga ubili.

Kada⁶³ sam čuo u Beogradu daje likvidiran Milan Marić obradovao sam se.

63. Počekom avgusta 1941. godine, dok sam se nalazio u redovima ustanika i sa grupom boraca prema žandarmerijskoj stanici u Loparama, ustaše su otjerale od kuće mog oca Mitra. Bio je zatvoren u apsani žandarmerijske stanice. Krajem tog mjeseca javili su mi da neki čovjek vodi mog oca iz Lopara. Bio je to Luka Šešlić. Otac se jedva kretao, vukući nogu za nogom, uz pomoć Luke. Lice mu je bilo modro, zaraslo u bradu. Ispriča mi Luka, tom prilikom, da gaje našao da leži u vodi nevelike rijeke, koja protiče u blizini Lopara. Prihvatio sam se odmah da pomognem Luki da oca, više ga noseći nego što je išao, dovedemo kući. U kući prilikom presvlačenja da bi ga smjestili u postelju pokazalo se tijelo svo u modricama, naročito leđa, po kojima su se vidjeli tragovi krvi. S mukom nam je ispričao da su ga, kao i ostale zatvorenike, ustaše tukle danju i noću. Od hrane su dobijali neslanu čorbu pripremljenu od krompirove ljuske. Zadnji put su ga toliko tukli da je izgubio svijest. Mислеći valjda da je mrtav ostavili u obližnjoj rijeci. Tu ga je pronašao i prepoznao Luka Šešlić. Vidjevši daje živ uputio se s njim našoj kući.

Dugo je Mitar bolovao rane, ležeći nepokretan u krevetu. Tih dana mi je rekao: "Idi sine putem kojim si pošao. Neka ti je od mene blagoslov. U početku kada si se priključio ustanicima govorio sam ti da je još rano. Sada vidim da si u pravu. Nije rano". Kada je Majevički NOP odred, 28. februara 1942. krenuo da se privremeno povuče sa Majevice u Birač, u podrumu kuće moga oca, partizani su pobili zarobljene četnike, koji su 8 dana prije toga mučki napali na Štab našeg odreda, ubivši, pored komandanta i komesara, veći broj drugih rukovodilaca i političkih radnika Odreda. Sutradan po našem odlasku u pravcu Birča, četnici su došli u kuću moga oca, tukli su i psovali Mitra, govoreći mu da nije nikakav Srbin kada je u svojoj kući držao "Šokce i Turke" i istu im dao na upotrebu. Tako je ta kuća opoganjena-govorili su -koju treba zapaliti, a čeljad pobiti. Oca Mitra su toliko izubijali da je ostao sav u krvi, iako se bio tek malo oporavio od ranijih batina ustaških. Isto je prošla i majka Desanka. opljačkali su tom prilikom kuću, odnjevši posteljenu, odjeću i druge vrednije kućne stvari, a iz ambara pšenicu i kukuruz.

Kroz cio rat kuća i čeljad Mitra Kovačevića bili su prezirani i bojkotovani od četnika i njihovih simpatizera, od Mitra su, ako bi se slučajno sreli na putu, okretali glavu. U septembru 1942. godine, kada je na Majevicu došla 6. Istočnobosanska brigada njen 2. bataljon nalazio se na Međedniku, po zadatku sam zajedno sa Vojkom Milovanovićem, otišao u Vukosavce. Neko od četničkih doušnika primjetio me i javio četnicima, te noći opkolili su kuću mojih roditelja i ptertresli je, misleći da sam tu i da me živa uhvate. Ponovo su tukli oca Mitra i Majku Desanku. Međutim, u kuću su došli 2 sata poslije našeg odlaska iz kuće.

Februara 1943. godine, borci Majevičkog odreda likvidirali su četničkog komandanta Jovu Damjanovića Gruju i zarobili veći broj četnika. Govorili su da sam ja predvodio tu grupu partizana i da nosim Grujin automat. Zbog toga su ponovo došli u kuću mojih roditelja. Iz kuće su istjerali majku, oca i ostalu čeljad.

Na sličan način je uhvaćen i Risto Bogdanović, komandant četničke "leteće" brigade; takođe je poznat po zločinima koje je činio na Majevidi. Uhvaćen je u bazi Živana Petkovića u Zlom selu (danas Podgora). Prije rata puka sirotinja i neradnik, a u toku rata strah i trepet za sve saradnike i simpatizere NOP-a. Sproveden je u Tuzlu osuđen na smrt i strijeljan.

U Teočaku se nalazila grupa od oko 200 naoružanih ljudi koji su pripadali zelenom kadru. Komandant im je bio Ferhat Nakičević. Bili su to sve mještani koji su se skupili iz raznih razbijenih jedinica 13. SS divizije i zelenokadrovci. Oni su čuvali svoja sela od četnika. Štab odreda je donio odluku da ih opkoli i da ih pozove na predaju. Poslije dužeg natezanja, prvo se predao komandant Nakičević, zatim i svi ostali. Štab je informisan o zlodjelima koje su vršili neki pripadnici zelenog kadra. Svi su saslušani, pušteni kućama i rečeno im je da će oni koji su vršili zločine biti izvedeni pred narodni sud i sudiće im se.

Veći broj pripadnika ove jedinice pristupio je Odredu i ostao u njemu do kraja rata. Formirana je partizanaska jedinica jačine voda, radi zaštite sela od četnika i ostavljena u Teočaku. I ova grupa će pri karju rata ući u sastav Odreda.

Dok se Odred nalazio u Teočaku Sniježnici Štab odreda je saznao da se Vojin Josipović, poznati četnik nalazi u Rastošnici, Čaklavici, Čairima, Zlom selu i Lipovicama gdje čuva neke četničke baze. Gotovo svako jutro silazi blizu ceste Lopare-Priboj, u šumicu blizu pribojske crkve, odakle prati ko prolazi cestom. Kad bi nailazili naši kuriri, borci, odbornici i drugi, Vojin bi izletio na put i pohvatao ih i pobio. Vojin je bio komandant četničkog bataljona od 1943. godine, pa je u Cairima i Rastošnici i Priboju presretao sa svojim ljudstvom i napadao kolone sa ranjenicima koje su se kretale iz Šekovića za Trnovsku bolnicu i Semberiju. Od karavana je otimao natovarene konje sa hranom, koja je iz Semberije prenošena u Šekoviće. Četnički komandant kapetan Leko bio je pun hvale za Vojina Josipovića. jednom prilikom piše da je to pravi Srbin i da postiže velike uspjehe protiv komunista i treba mu dati najviše četničko odlikovanje.

Zamjenik komandanta odreda Ratko Gajić, napravio je sa četom Koje Mitrovića zasjedu Vojinu Josipović. Četa se u toku noći privukla u blizinu njegove kuće između sela Teočaka i Goduša. Pred zoru Vojin je okrenuo od kuće u selo i izbio pred zasjedu. Pokušao je da pobjegne, ali gaje sustigao kuršum. Tako je likvidiran zločinac koji je, sa svojim četnicima tukao ljude i žene po selima, pljačkao i ubijao.

Na sličan način - noću, po kućama ili bazama otkrivani su mnogi četnički komandiri i komandanti: Lazar Zarić, Drago Perić, zatim poznati pljačkaš Vojo Nikolić-Joveljić i mnogi drugi. Stigla ih je zaslužena kazna.

Prema saznanjima Štaba odreda većina četnika iz Majevičkih i podrinjskih sela povukla se; za njima su krenule potjere. Četnici su u većini bili koncentrisani u selima: Jasenica, Kiseljak, Malešići i Tabanci. U tim selima borbe su vođene više dana. Odred je imao jednog poginulog i tri ranjena borca. Među ranjenim bio je i komandir čete iz drugog bataljona Kojo Mitrović ranjen u nogu i vrat, prebačen je u bolnicu.

Naredbom Štaba 3. korpusa od 31. marta 1945. godine za komandanta Majevičkog NOO odreda postavljen je Ratko Gajić. Za političkog komesara imenovan je Dušan Savić, a za njegovog pomoćnika Veso Cvijanović. Obavještajni oficir bio je Nebojša Milovanović.

U žestokim borbama na Brčanskom mostobranu vođenim od 4 do 7. aprila 1945. godine, 4. Majevički NOP odred je od napada zelenokadrovaca i četnika obezbjeđivao jedinice 17. divizije. U tim borbama, karakterističnim po masovnosti učesnika i visokim gubicima, za obje zaraćene strane, oslobođeno je Brezovo Polje 5. aprila, poslije više od 30 sati borbe, a Brčko 7. aprila, dan poslije oslobođenja Sarajeva.

Po oslobođenju Brčkog i Posavine i protjerivanja neprijatelja u Slavoniju grupa divizija je prešla preko save i, zajedno sa jedinicama sremskog fronta nastavila uništavanje i gonjenje neprijatelja do potpunog oslobodenja naše zemlje. Na Majevidi i u Semberiji ostale su grupe četnika, ustaša, legionara, i zelenokadra, protiv koji je i dalje borbu vodio Majevički NOP odred.

NA KRAJU DOLIJAO JE I VOJVODA

Na Majevidi su ostali Vojvoda Radivoje Kerović komandant Majevičkog četničkog korpusa potpukovnik Stevo Damjanović Leko, poručnik Radivoje Rajo Banjičić i nekoliko njihovih istaknutih saradnika. Zaostao je i priličan broj četnika koji su se naročito isticali borbom protiv NOP-a. Oni nisu mogli očekivati milosti ni kakvog kompromisa. Znajući to, povukli su se u njedra Majevice, u duboku ilegalnost. Njihovi vodeći ljudi nisu smatrali daje četnička stvar propala.

Noću su presretali i napadali partizanske patrole, pljačkali i ubijali odbornike, političke radnike, kurire i obezbjeđenja komandi mjesta; tako su u narod unosili nesigurnost.

Majevički partizanski odred stalno se nalazio u potjeri za četnicima. Nijesu im davali mira ni danju ni noću. Sredinom februara 1945. godine napadnuti su u selu Lipovicama, gdje je bio i vojvoda Kerović. Bili su prisiljeni da odstupe prema Zlom selu i Orlovinama.

Organizovana je potjera za njima, izbjegavali su svaku ozbiljniju borbu.

Dan pobjede, 9. maj 1945. godine, kada je na Majevidi kao i širom oslobođene zemlje gromoglasno obilježavan taj dan, četnici koji su se još krili po šumama i dalje vrše teror nad narodom i otežavaju novoj vlasti sređivanje prilika u zemlji.

Sredinom maja 1945. godine rasformiran je 4. Majevički NOP odred, veći broj boraca i strajšešina ušao je u sastav druge brigade Korpusa Narodne odbrane čija se komanda nalazila u Tuzli.

Pošto je, u ljeto 1945. godine, položaj četnika na Majevidi, iz dana u dan postojao sve nesigurniji, potpukovnik Stevo Damjanović Leko je donio odluku da napusti Majevidu i pokuša da se prebaci preko granice; izbor je bio Grčka. Sa njime se potpuno solidarisao pouzdani saradnik, nekadašnji komandant Bijeljinskog sreza poručnik Rajo Banjičić. Sa tim se Vojvoda Kerović stari Lekin rival i protivnik nije složio. To je obrazlagao uvjerenjem daje bolje zadržati se na Majevidi. Tu su sigurniji od potjera, pretpostavljajući da je dio naroda na njihovoj strani. Međutim, Leko te argumente nije prihvatao. Vojvoda je prozreo njegove prave namjere. Imao je sasvim drugi plan, i prividno je prihvatio njihov odlazak. Pripremio je likvidaciju Leke. Tako će, bar ostvariti želju da postane komandant Majevičkog četničkog korpusa. Jedne noći, određeni su za odlazak kao pratnja Steva Damjanovića Leke i Raje Banjičića sa Majevice, vojvodini povjerljivi ljudi. Na planini Jelici ubili su Stevu Damjanovića Leku, Raju Banjičića i neke druge iz Lekinog Štaba. Leševe su zakopali na skrovitom mjestu i vješto maskirali.

Od tog dana 1945. godine Vojvoda Radivoje Kerović se potpisuje kao korfiandant Majevičkog četničkog korpusa sve do januara 1946. godine. Tada ga komandant bataljona KNOJ-a Branko Stojanović Krvavi, sa grupom boraca likvidira, zajedno sa onim koji su ga vjerno čuvali i okruživali.

RECENZIJA

Izvod iz recenzije Đorđe Đojića prvobroca iz Tutnjevca - Majeвица

Veoma dobro su mi poznati zločini SS jedinica, ustaša i četnika činjeni nad narodom krajeva koje Radivoje Kovačević izlaže u svojoj knjizi "Četvrti Majevički NOP odred i zločini 13. SS "Hadžar" divizije i četnika na Majevidici i Semberiji 1944. godine. Dok sam čitao ovaj rukopis nisam mogao a da se ne zapitam odakle autoru toliko snage i volje da se tako uporno bori da iz zaborava istrigne sva ona zla, patnje i stradanja kroz koja je prolazila naša NOV i narod naših krajeva.

Važne događaje, ne zaboravne ličnosti, slavne stranice istorije uvijek polako prekriva veo zaborava. A onda se pojavi knjiga i vodi u nezaborav. Izrone sjećanja. Pojave se likovi saboraca, čuju kanonade, zabole davne rane, mučenja, doživljena i viđena i neviđena zvjerstva, vide zapaljene kuće, zajauču preklane majke, zaplaču nerođena djeca, čuju se jauci žrtava i prkosna pjesma heroja. Ožive mali ljudi veliki heroji i oni umrli sa pjesmom na usnama i vjerom da život daju za bolje sutra, za slobodu za narod, za ideju.

Jedna od takvih knjiga, knjiga koja vodi u nezaborav, knjiga nezaborava je i ova, knjiga Radivoja Kovačevića. Autor ne pretenduje da je stvorio veliko literalno dijelo. On piše običnim jezikom, jezikom koji govori i razumije svaki čovjek bez obzira na svoje zvanje i obrazovanje.

Kada se otvore korice ove šeste knjige Radivoja Kovačevića, kao i iz onih prethodnih pet, iz nezaborava se pojavljuju događaji iz NOB-e, promiču Majeвица, Semberija, Posavina, Srem, Slavonija, Podrinje, Mačva, Birač i drugi ratni putevi partizanskih odreda čiji su borci svojim tijelima i krvlju trasirali put i osvajali slobodu. Jednim od tih odreda komandovao sam i ja, a kasnije i autorove knjige.

Pred nama je knjiga o jednom teškom vremenu, o kome je napisano hiljade stranica. Ipak nije sve rečeno; Ostalo je mjesta za još hiljade, jer to zlo vrijeme je jama bezdanica iz koje se, sa bolom, polako izvlači istina, a svaki napisani redak o njoj je prilog koji zlata vrijedi.

Stranice ispisane u vihoru rata, ratni dnevnik Radivoja Kovačevića, prepliću se sa sjećanjima saboraca, učesnika davnih događaja o kojima on danas piše i tako je, moglo bi se reći nastala kao kolektivno memoarsko djelo.

Puno je toga stalo između korica ovog rukopisa. Puno tuge, zla, zvjerstava, ali i ljepote i hrabrosti življenja. Pisac je, sa svojim drugovima, imao hrabrosti da u jednom teškom vremenu ustane protiv fašizma, protiv okupatora ali i zla u sopstvenom narodu, protiv izdaje i izdajnika.

Svaka rečenica napisana u ovoj knjizi govori o zlu vremenu i ljudima u njemu. Ali iz svake izbija i nada da se zlo više neće ponoviti, daje pobjeda konačna. Ni pisac, ni svi oni koji su se borili sa njim nisu bili u pravu. Zlo se ponovilo.

Kao što je 1941. godine imao hrabrosti da uzme pušku i krene u borbu protiv okupatora, izdajnika i fašizma, tako danas Radivoje Kovačević vodi veliku bitku za istinu o zlu vremenu od prije pola vijeka, o antifašističkoj borbi. Ovom knjigom autor uspješno nastoji da sačuva istinu o svojoj borbi i borbi svojih saboraca od beskrupuloznih laži, od poplave neistina kojima bi neki da prekroje istoriju i zatamne svijetle stranice istorije pisane krvlju Radivoja Kovačevića i njegovih saboraca.

Ova najnovija borba koju vodi autor dug je komandanta Radivoja Kovačevića prema drugovima koji su ostali na zajedničkom istorijskom putu i svoje živote ugradili u slobodu. Dug je i prema onima koji su iz te antifašističke borbe izašli živi i nastavili da ugrađuju sebe i svoje ideale u bolje sutra svog naroda. Sa nevjericom gledaju šta se događa i slušaju laži. Napokon dug je to i prema istoriji koju pokušavaju da prekroje i prema generacijama koje dolaze jer im ostvalja svjedočenja o vremenu, i o borbi njihovih djedova i pradjedova.

Stavio je Radivoje Kovačević pravo ogledalo pred svoje vrijeme i istoriju.

Čitaoci iz generacija koje su proživjele i preživjele ovo zlo vrijeme oživjeće svoja sjećanja, istoričari će u ovoj knjizi naći materijala za svoja proučavanja, neke nove putokaze, literate možda ideje za *neke nove romane*, psiholozi i sociolozi *građu* za svoja istraživanja i kompariranja dva zla vremena istog naroda u nešto više od pola vijeka.

Mladi će sagledati i ovo vrijeme a moći će i da saznaju istinu o borbi za slobodu i dostojanstvo, vođenu prije 50 godina i nadajmo se, kada sklope korice ove knjige razmisle o vremenu prošlom, sadašnjem i budućem. I na kraju predlažem da se priloženi rukopis Radivoja Kovačevića štampa i to pod naslovom koji će odgovarati sadržaju rukopisa.

ĐorđeĐojić

Izvod iz recenzije profesora dr. Stanoja Nikolića

Rukopis autora Radivoja Kovačevića zasniva se na bazi ratnog dnevnika, koji je vodio u toku rata, zatim istorijskih dokumenata različite provincijencije i kazivanju direktnih sudionika događaja i zbivanja. Jedan broj kazivanja učesnika događaja autorizovan je i takav unijet u rukopis.

Na takav način napisani rukopis je redigovan i pruža, za sigurno vjerodostojnu sliku onog ašto se zbivalo na Majevici, Semberiji, Birču i partizanskim bolnicama u Donjoj Trnovi, Srebreniku i Jablanici u vrijeme krvave najezde pripadnika 13. SS "Handžar" divizije.

Izvjesno je, ovaj tekst se može čitati kao istorijsko štivo, dato prije svega, kao istorijska hronika. Ona se može, na određen način, uzimati i kao zavičajna tema o kolektivnoj sudbini naroda. Ovde, ustvari, imamo autentična svjedočanstva o stradanju srpskog naroda kao i svih onih koji se nijesu mirili sa okupacijom zemlje. Tako se ostavlja neizbrisiv trag o tragediji, na prostoru Sjeveristočne Bosne.

Kazivanja u rukopisu smještena su u jedan vremenski period, omeđen na područje Semberije, Majevice, Birča i Srema u vrijeme Drugog Svjetskog rata, 1944. godine. Omeđen je, u stvari na borbeni put Četvrtog Majevičkog NOP odreda i zločine 13. SS "Handžar" divizije četnika, ustaša, zelenog kadra.

Tekst ima izuzetan značaj za proučavanje prošlosti naroda u ovom prostoru i predstavljajući, ubijedeni smo, veliki doprinos našoj historiografiji, a samim tim biće prvenstveno namjenjen istoričarima, a sigurno izazvaće interesovanje iz šireg kruga čitalaca.

Tekst rukopisa dat je tako da govori o tragičnoj prošlosti našeg naroda, o vremenu smrti, zla i laži. To je vrijeme kada se bjegunci od svog naroda i njegove tragedije solidarišu sa ratnim protivnicima, bez obzira na njihovu vjersku i nacionalnu pripadnost, a zatim i ideološko - strategijsku opredijeljenost.

Zato bi moglo da se kaže, da rukopis nudi savremenima i budućim generacijama pošteno i potrebno svjedočanstvo o realnom posrnuću naroda na ovim prostorima u vrijeme svetskog ratnog apokaliptičnog doba. To je vrijeme kada su mnogi borci i neborci živi zavidjeli mrtvima.

Na kraju, vidi se iz rukopisa da junaci, poslije svih natčovječkih napora i stradanja, u najtežim situacijama i patnjama, zahvaljujući mudrosti, pobjeđuju. To je zapravo opora i gorka opomena savremenom svijetu.

Zato, izvjesno je tekst ovog rukopisa će jednog dana, zajedno sa dosadašnjim knjigama Radivoja Kovačevića biti hronika o vremenu našem i ljudima njegove Majevice u toku Drugog Svjetskog rata.

U zaključku predlažem da se rukopis štampa pod naslovom koji odgovara obuhvaćenoj tematici.

Prof. dr. Stanoje Nikolić

Izvod iz recenzije profesora doktora Gojka Miljanića

Rukopis Radivoja Kovačevića predstavlja veoma obimno historiografsko ali u mnogome i literarno (prozno) djelo, u kome autor, opširno, sveobuhvatno, dokumentarno i uspješno slika jedno tužno vrijeme i događanja krucijalno potresnim pričama o svakom pojedinačnom slučaju, što predstavlja pravi mozaik strave i užasa. Teško se odrediti koja je istinita priča potresnija i zloknobnija kao trajno naravoučenije da se to kod normalnih ljudi nikada ne može ponoviti. Nažalost, slični su se slučajevi ponovili poslije preko 45 godina i na ovom istom prostoru.

Kroz čitavo djelo, neprekidno, za više od godinu dana prepliću se najstravičniji genocidni događaji, kroz postupak udruženih snaga kolaboracije (ustaše, SS zločinci, domaći Muslimani iz Handžar divizije, zeleni kadar i četnici Draže Mihajlovića). Sve to, sa znanjem i okriljem njemačkog okupatora bilo je upereno u prvom redu protiv dužnog ili ne dužnog srpskog stanovništva ali i drugih naših naroda, Muslimana i Hrvata koji su bili na strani antifašističkog opredjeljenja i pokreta. Za razliku od uobičajenog proznog djela, gdje su likovi i mnogi junaci piščeve drame izmišljeni, ovdje se radilo o stvarnoj drami ljudi, grupa i pojedinaca sa svojim imenom i prezimenom, tako da je svaki događaj istinita stvarnost a ne proizvod autorove umjetničke mašte. Zbog toga je to u prvom redu historiografsko djelo. Rukopis je istinita slika o ljudima i događajima u kome se stalno prepliću genocidni postupci bezumnih lica za koje se normalan čovjek pita da li su to stvarno bili ljudi i sa druge strane neprekidnog otpora boraca bosanskih i vojvođanskih jedinica i patriota naroda Istočne bosne i Srema.

Pošto se radi o šestoj knjigi ovog već afirmisanog pisca Kovačevića, onda se i ovaj njegov rukopis može ocijeniti kao sasvim uspješan, jedan odgovorni i pažljivo komponovan rad. Iako je rukopis nastao od jednog savremenika i aktera događaja, gdje uvijek vreba opasnost od ličnog subjektivizma, može se reći da je rad konkretno pisan od čovjeka, koji je tada imao vrlo odgovorne funkcije ali je u rukopisu imao sasvim odmjeran kritički odnos prema događajima, kao da je bio samo posmatrač, vodeći prije svega računa o istinitosti kazivanja. On je nastojao da se postavi kao neutralan posmatrač događaja a ne njihov akter i u tome je uspio, možda i suviše zapostavivši ulogu svoje ličnosti koju je kao komandant ovog odreda imao.

Ovaj rukopis je napisan prije svega na osnovu autorovog autentičnog dnevnika i drugih pribilježaka iz rata, kao i izjava mnogih savremenika koje su nastale u toku događaja ili nešto kasnije. Istovremeno autor je koristio i druge brojne sačuvane istorijske izvore kao i druge već publikovane radove. Može se reći da i po sadržaju, po načinu pisanja i korišćenju istorijskih izvora rad predstavlja prije svega historiografsko djelo, bez obzira što autentične priče njegovih junaka imaju i literarni (prozni) karakter. Stil i jezik kazivanja su izvorni, karakteristični za govor naroda ovog kraja uključujući nacionalnu i konfesionalnu izmješanost naroda na ovom prostoru. U mnogim poglavljima rukopisa, redaju se priča za pričom što čini zaplet jedne velike ljudske drame koja je bila sasvim istinita i u tome je istorijska vrijednost rukopisa.

Kada se pročita ovaj rukopis, pred njim će svaki razuman čovjek zastati i mora se zapitati zar je to bilo moguće? Zar postoje ljudi sa ovakvim nagonom najkrvoločnije zvijeri, ljudi sa pomućenim mozgovima, te da li su to mogla činiti živa bića koji se nazivaju ljudi. Nažalost, savremena događanja izgleda da su pokazala da su se ponovili slični događaji.

Sigurno je jedno, da u svim i daljim i kasnijim pisanjima o ovom vremenu i prostoru, nijedan autor neće moći uspješno napisati djelo bez korišćenja ovog obimnog djela Radivoje Kovačevića.

U zaključku predlažem da se ovo djelo objavi i to pod naslovom koji odgovara sadržaju.

Recezetnt
Prof. dr. Gojko Miljanić

Imena pomenuta u ovoj knjizi

A

Abadžić Dušan str. 44
Abazović Rado str. 13,44, 58, 60, 145, 147, 148, 182
Adamović Drago str. 205
Aćimović Milena str. 169, 190
Aćimović Vu kosava str. 200
Ajanović Džemila str. 160
Alfirer Josip-Pašađore str. 1
Alikadić Fadil str. 194
Anica Sremica str. 71
Antić Cviko str. 35, 88, 131, 132, 133, 143
Antić Miloš str. 1, 100, 134
Aščerić Ana str. 187
Avdić Muslija str. 21
Avramović Velinka str. 48, 59, 60, 182

B

Babić Ilija-Šepo str. 27
Babić Stojan str. 27
Baboselac dr. Ivo str. 13, 16, 195
Babunović dr. Vukašin str. 24
Bakajlić Srđan str. 31, 65, 121, 124, 139, 179
Banović Olga str. 1, 120, 147
Banjanin Nada str. 54, 68
Banjičić Rajo str. 31, 65, 115, 119, 120, 121, 124, 156, 157, 169, 170, 174, 178, 179, 207, 208
Barić Ferhad str. 15
Barmoren dr. str. 24
Bajraktarević Kasim str. 71
Bećanović Mileva str. 188
Begić Velid str. 20
Begović Taipara str. 65
Beker ljekar str. 52
Berdica Franjo str. 140, 152
Bijelić (Koprić) Aljo str. 21
Bilbija Aco str. 118
Bilbija Jokica str. 118, 147, 169, 182
Bižić Đuro str. 85
Bišić dr. Franjo str. 12, 16, 47
Bjelaković Danilo str. 48
Blagojević Andrija str. 127
Blagojević Cvijetin str. 134
Blagojević Duško str. 199
Blagojević Nedo str. 81
Blagojević Vaso str. 143
Blanka jevrejka str. 52
Bobar Stevan str. 127, 128
Bobar Vojin str. 55, 57, 127, 128, 129
Bogdanović Pajo str. 86
Bogdanović Risto str. 207
Bogdanović Smilja str. 207
Bojkić Ilija str. 80
Bojkić Ilije sin str. 80
Bojović dr. Alojs str. 24
Bojović Aleksandar str. 23, 72
Bokan Milica str. 44, 54, 66

Bokan Dušanka str. 44
Borojević Petar str. 28
Bošković Cviko str. 77
Božica iz Tuzle str. 54
Božić Cviko str. 91
Božić Milorad -Apel str. 150, 154, 158, 159, 176, 197
Božić Ilija str. 23
Božić Milutin - Kordun str. 147, 171, 175
Božić Novak str. 151
Božić Obren str. 90
Božić Pero str. 80, 89, 94
Božić Risto str. 92, 25
Božić Stevo str. 24
Božić Stojan str. 23
Britvić Nikolina str. 60, 61, 147, 172
Brkić Esad str. 25
Brkić Mehmed str. 2
Brkljača Božo str. 47, 48
Bubić Emin str. 1, 25
Budisavljević Budo str. 104, 147, 165
Bugarski Kuzman str. 160
Burić Milan str. 27
Bursać Milan str. 192

c

Carić Stevo str. 147, 175,205
Cerić Esad str. 19
Ceca str. 19
Cigler Ergard str. 45
Crnogorac Aco str. 115
Cvijanović Đuro str. 112, 175
Cvijetić Vaja str. 159
Cvijanović Veso str. 151, 152, 175, 203, 205, 207
Cvijetinović Cvijan str. 78, 79
Cvijetinović Dragutin str. 79
Cvijetinović Dušan str. 201
Cvijetinović Ilija str. 1
Cvijetinović Mićo str. 80
Cvijetinović Mihajlo str. 201
Cvijetinović Olga str. 54
Cvijetinović Živan str. 1, 126, 133, 132, 131, 129
Cvijetinović Uglješa str. 78

c

Čardašević Ilija str. 93
Čardašević Mlado str. 93, 94, 100, 110
ČErčil Vinston str. 157, 175
Čobić Jovan str. 126, 129, 139, 140
Čolaković Rodoljub
Čorak Rade str. 196
Čubrilo Đoko str. 23
Čupić Josip str. 141

ć

Ćemerlić Asim str. 201
Ćamo Ethem str. 20, 21
Ćosić Rasim str. 48
Ćosić Sakib str. 63

D

Dakić Cvijan str. 151, 152, 158, 159, 160
Dajić Hodža str. 64
Daič dr. Edo str. 16, 55, 63, 65, 66
Dalinović Jefa str. 56
Damjanović Jovo-Grujo str. 206
Damjanović Stevo - Leko str. 6, 57, 65, 112, 124, 179, 207, 208
Dangić Jezdimir str. 201
Dapčević Marko str. 67
Dapčević Milka str. 67, 68
Dapčević Nikola str. 67, 68
Davidović Jovan str. 70, 105, 110
Davidović Trišo str. 186
Dejić Cvijan str. 80
Dokić Dimitrije str. 86
Dolinić Nikola str. 164
Dragić dr. Đorđe str. 44
Dragičević Stefanija str. 201
Dragičević Todor str. 201
Dursun Ljilja str. 102
Dušanka iz Srema str. 24

Đ

Đanić Melča str. 63
Đermanović Sergije str. 65
Đilas Jovan str. 140
Đojić Bosa 145, 159
Đojić Budimko str. 148
Đojić Đorđo str. 1,4, 29, 85, 91, 111, 115, 113, 118, 148, 159, 160, 164
Đojić Jovo str. 174
Đojić Lazar str. 148
Đojić Vasilije str. 1, 90, 148, 120
Đokić Cvijetin str. 73
Đokić Drago str. 77, 79
Đokić Đokica str. 78
Đokić Krsto str. 175
Đokić Mihajlo str. 133
Đokić Milan str. 73
Đokić Obren str. 1,73, 129, 130, 133
Đokić Risto str. 73
Đokić Žiko-Žico str. 73
Đokić Živko str. 73
ĐOnagić Ahmet str. 6
Đorđić Vojislav str. 31
Đozić Muhamed str. 201
Đurić Drago str. 119, 175, 120
Đurić Diko str. 117, 120, 121
Đurić Đojo str. 120
Đurić Jovica str. 34, 147
Đurić Mika str. 120, 121
Đurić Radojka str. 42
Đurić Rajko str. 119
Đurić Simo str. 120, 121
Đurić Sonja str. 160
Đurić Stana str. 145
Đurić dr. Stojanka str. 20
Đurić Zorka str. 119
Đurković Boro str. 44

Đurković Dušan str. 15
Đurković Luka str. 16, 45, 61
Đurković Mihajlo str. 61
Đurković Miladin str. 136, 137
Đurković Risto str. 45
Đurković Tešo str. 44
Đurković Vajo str. 16
Đukanović Pero str. 201

DŽ

Džanić Ahmet str.20,21,63

E

Egić Dušan str. 27
Elezović Stanko str. 134
Emil iz Jakova str. 191, 192
Erić Branko str. 124, 145, 157
Erić Petar str. 72
Erić Stevo str. 23
Esad iz Tuzle str. 191, 192

F

Filipović Mirko str. 55, 56, 149
Filipović Petar str. 94
Finkelštajn Bruno str. 14
Fliker Leon-Luka str. 1,36, 129, 130, 133, 143, 147
Furduk doktor str. 24

G

Gajić Anđelko str. 200
Gajić Branko str. 1
Gajić Gajo str. 81
Gajić Jefto str. 39
Gajić Pavle str. 65
Gajić Ratko str. 203, 205, 206, 207
Galac Stjepan str. 195
Gašić Cvijan str. 77
Gašić Milan str. 81
Gavrić Srbo str. 25
Gavrić Tomo str. 110
Gavrić Gavriilo str. 79
Ginsberg dr. Ervin str. 44, 63, 68, 195
Gligić Milorad str. 140, 141
Gligorović Filip str. 1,113
Gligorević Vojin str. 181
Glišić Miloš str. 31
Glišić Milorad str. 31
Glišanović Bosiljka- Boja str. 174
Gluhić Omer str. 20, 134
Glumac odbornik str. 140, 141
Golubović Đuro str. 190
Gospavić Joja str. 140
Gospavić Spasa str. 82, 175
Gospić Svetolik str. 160
Gospić Vlado str. 54
Grapčanović Hasan str. 25, 129
Grgurić Bogdan str. 1, 115, 118

Grigorije - Griša Rus str. 47
Grupčić Bojo str. 201
Grupčić Milan str. 201

H

Hadžiefendić Fadil str. 94
Hadžiefendić Muhamed str. 21
Hamzić Alija str. 140, 175
Hamzić Dehva str. 140
Herceg Hilmo str. 63
Hercegovac Risto str. 140
Herliger Jordana str. 193, 194
Herliger dr. Ivo str. 13, 193
Herliger majka str. 194
Herliger Mira str. 193, 194
Herljević Franjo str. 197, 203
Herljević Albin str. 197
Herljević Tomo str. 197
Hodžić Ševalija str. 20, 63
Hrček Janko str. 19

I

Imbrahimbegović Meho str. 19, 20, 21, 63
Ibrišbegović Kasim str. 145
Ibrišević Muhamed str. 42
Ilić Marko str. 45
Ilić Miloš str. 9, 47, 54
Ilić Nikola str. 201
Ilić Stanimir str. 54, 55
Ilić Pero str. 134
Ilija Rus str. 47
Imamović Ahmet str. 63
Imamović Teufik str. 20
Imrek Pavao str. 167, 176, 177
Ivanović Ilija str. 126
Ivanović Milorad str. 51
Ivić Jovo str. 26
Ivić Živka-teta str. 135
Ivković Pero str. 160
Ivkovićstr. 124

J

Jahić Džemila str. 155
Jahić Izo str. 135, 149, 154, 155, 156, 171
Jahić Čamil str. 155
Jahić Šefkija str. 47
Jakovljević Tošo str. 120
Janković Jovan str. 72
Janković Desa str. 94
Janković Đojića str. 109
Janković Pero str. 23, 25, 71, 74, 76, 77, 90, 91, 94, 99, 134
Janković Risto str. 76
Janković Rosa str. 71, 94
Janković Savo str. 23
Janković Vojo str. 23
Janjić Vojin str. 201
Jelić Drago str. 39
Jelić Tešo str. 41

Knežević Stana str. 51
Knjeginjić Drago str. 146, 154
Kobić Avdo str. 36
Kobić Ahmet str. 20, 36, 37
Kobić Dževad-Kobo str. 2, 36
Kobić Fadila str. 36
Kobić Jusuf str. 36
Kobić Mehmed str. 36
Kojić Jovan str. 145
Kokanović Bogić str. 152
Kokanović Đoko str. 114, 153, 175
Kokanović Gina str. 152
Kokanović Jefa str. 152
Kokanović Jovo str. 152
Kokanović Savo str. 136
Kokanović poginuo na Međedniku str. 44, 82
Kolins dr. kanađanin
Kosorić Pero str. 199
Kostadinović Živan str. 81, 90
Kostić Aleksa str. 135, 136, 137
Kostić Boro str. 173, 178
Kostić Đoko str. 137, 152
Kostić Sara str. 136, 137
Kostić Svilaja str. 137
Kovačević Bojo str. 87
Kovačević Branko str. 89, 90, 169
Kovačević Joka str. 88, 89
Kovačević Desanka str. 206
Kovačević Draginja str. 89
Kovačević Milivoj str. 48, 59
Kovačević Milivoje str. 88, 87, 89
Kovačević Mitar str. 206
Kovačević Milorad str. 181
Kovačević Mitra str. 87
Kovačević Ostoja str. 87, 88
Kovačević Radivoje str. 147, 167
Kovačević Radomir str. 48, 59
Kovačević Risto str. 87, 88, 89, 199
Kovačević Vukašin - Pušo str. 12
Kraus Artur str. 14, 53
Kraus Fanika str. 53, 54, 65, 66
Kraus Lea str. 53
Kraus Tirica str. 44, 52, 53, 54, 65, 66
Kraus Tonka str. 52, 53
Krbanjević Jula str. 123
Krsmanović Rosa str. 57
Krstić Dragoljub str. 31
Kujundžić Mihajlo str. 179
Kursar Franjo str. 16, 47, 48

L

Lakić Vlajko str. 73
Lavčević, Lučić dr. Grga str. 18, 24, 71, 100, 151
Lazarčić Živan str. 187
Lazarević Gospinka str. 44
Lazarević Mile str. 1, 142, 143, 146, 147, 151, 175
Lazarević Milica str. 79
Lazarević Pajo str. 77, 78
Lazić Braca str. 121

Lazić Danko str. 65, 66
Lazić Gliša str. 136, 137, 140, 205
Lazić Jeremija-Zeko str. 104, 106, 107, 160, 170
Lazić Lepa str. 137
Lazić Luka str. 120
Lazić Petra str. 54
Lazić Žarko str. 138, 147, 150, 155, 156
Lekić Danilo str. 46, 181
Lekić Olga str. 54, 55
Lemonić Stevo str. 136
Lev dr. Ivo str. 16, 18, 47, 48
Lev Marija str. 16, 47, 48
Levi dr. Moni str. 16, 17, 24
Lipić Delija str. 136
Lipić Slavko str. 113, 118, 135, 136, 150, 151, 155
Lompar Blažo str. 67
Lopandić Sreten str. 94
Lujjić Miko str. 122
Lukić Aco - Kurjak str. 195
Lukić Božo str. 41
Lukić Dojčin str. 1, 33, 36, 74, 77, 83, 94, 100, 101, 104, 107, 108, 109, 147, 158, 161
Lukić Joco str. 203
Lukić Jovan str. 134, 135
Lukić Luka str. 78, 83
Lukić Marko str. 153
Lukić Mitra str. 134, 135
Lukić Radivoje str. 41
Lukić Veljko - Kurjak str. 17, 60, 146, 149, 154, 155, 172
Lukić Zaga - Kurjače str. 154, 166, 169, 175, 177, 182

M

Mihajlović Milorad -Macin str. 182
Magazinović Vojo str. 1, 24
Maksimović Bogdan str. 1, 24, 59, 145, 146, 147, 160, 166, 169, 173, 175
Maksimović Cviko str. 160, 204
Maksimović Dejo str. 171
Maksimović Dragiša str. 44, 127, 173, 177, 178, 180, 181
Maksimović Pero str. 31
Maksimović Petra str. 171
Maksimović Rade str. 31
Maksimović Rino str. 147, 166
Maksimović Vojo str. 171
Maletić Dušan str. 127
Mandić Gligo str. 18
Mandžić Pašaga-Murat str. 199
Manjkalović Tomo str. 11, 44
Marić Đoka-Kokin str. 1, 82, 144, 147, 163, 166, 175, 203, 205
Marić Lazar str. 127
Marić Milan str. 206
Marić Savo str. 45
Marinković Ilija str. 27
Marinković Ješo str. 45
Marinković Petar str. 27, 59
Marjanović Stevo str. 140, 154, 175
Marković Čedo str. 54
Marković Danica str. 170, 173, 174
Marković Marko str. 121
Marković Ostoja str. 174
Marković Panto str. 25, 71, 94, 99, 182

Marković Vladimir str. 160
Mašanović Cviko str. 100
Mazalović Hamid str. 21, 22
Medić Branko str. 169
Medie Danilo str. 130
Mehikić Salih str. 94
Mek Daun Robert str. 179
Melezović Drago str. 188, 189
Merdžić Muharem-Merdžo str. 1, 34
Mica rođaka J. Sojića str. 126
Mićanović Aleksa str. 186
Mićanović Đorđe str. 186
Mićanović Nedo str. 186, 189
Mićanović Smiljana str. 187
Mićanović Slavko str. 149, 154, 155, 156, 161, 170, 173, 174, 180, 181
Mičić Branj str. 112
Mičić Dušan str. 186
Mičić Milo str. 1, 45, 61, 85, 129, 130, 132
Mičić Momčilo str. 189
Mičić Pero str. 39
Mičić Ruža str. 126
Mihajlović Dražo str. 174, 175, 176, 177, 178
Mihajlović Đuro str. 87
Mihajlović Ilija str. 61
Mihajlović Julka str. 125
Mihajlović Milena str. 87
Mihajlović Živan str. 134
Mijatović Cvijetin-Majo str. 190, 199
Mijatović Đoko str. 128, 129
Mijatović Tomo str. 125
Mijajlić Sofija str. 97, 98
Mikanović Boško str. 152
Mikanović Cvija str. 152
Mikanović Savo str. 152
Milanković Trivo-Cigo str. 44
Milenko iz Ilinaca str. 72
Milić Stevo - Crnogorac str. 27
Miličić Joco str. 153
Miličić-Omladinac str. 120
Miličić Pero str. 153
Milinović Anto str. 176
Milinović Stoja-Stojanka str. 203
Milivojević Nikola str. 35
Milka politički radnik, Trnova str. 47
Milosavljević Žika, Luka str. 13
Miloš Ciklus-Kuzmin str. 54
Milošević Trišo str. 137, 152
Milovanović Dragutin-Učo str. 194, 195
Milovanović Đorđe str. 197
Milovanović Milovan str. 48
Milovanović Nebojša str. 207
Milovanović Vojka str. 92, 197, 206
Milutinović Dušan str. 160
Milutinović Živan str. 110
Miljanović Nedo str. 81
Miljanović Vid str. 77
Miljanović Žiko str. 146
Mimić Milka - Ona str. 30
Mirković Makivija str. 174

Miša Rus str. 47
Mišić Jovo str. 169, 170, 173, 174
Mitrašević Jovo str. 88, 91, 181
Mitrić Anđa str. 94, 95
Mitrić Luka str. 94,95
Mitrić Ljubo str. 90
Mitrić Nasto str. 90
Mitrić Pero str. 95
Mitrić Stanko str. 90
Mitrović Blagoje str. 87,88
Mitrović Bogoslav str. 143,147
Mitrović Cvija str. 80
Mitrović Dragoslav-Učo str. 194, 195
Mitrović Đoko str. 6
Mitrović Jovo str. 161,130
Mitrović Kojo str. 203, 204, 205, 207
Mitrović Milovan str. 197
Mitrović Mitar str. 63
Mitrović Ruža str. 38
Mitrović Savo 88
Mitrović Stojan str. 93
Mitrović Strajko str. 169, 205
Mitrović Vjeroslav str. 203, 205
Mitrović Vojin str. 200, 205
Mladenović Čedo str. 175, 205
Mladenović Pero str. 176
Mladenović Savo str. 143
Maranjak Sabahudin str. 19
Mrconja Risto str. 127
Mrda ranjenik str. 192, 193
Mrkajić Boško str. 187
Mrkajić Božo str. 187
Mrkajić Novak str. 188, 189
Mrkajić Spasenija str. 187
Mrda Mustafa str. 21
Mršić Joja str. 56, 125
Mršić Tomo str. 44, 55, 163, 175
Mršić Zora str. 125
Mujadinović Mehmedalija str. 19
Mujadinović Sejdo str. 63
Mujezinović Izmet str. 199
Mujić Alaga str. 129
Mujkić Mustafa str. 19
Mulalić Mustafa str. 179
Muratbegović Hasan str. 179
Mušicki Lazar str. 1
Mušić Ahmet str. 145

N

Nađ Košta str. 18, 156
Nakić Nasto str. 24,42,94
Nakić Olga str. 24
Nakić Risto str. 24
Nakičević Farhat str. 207
Nešković Lazar str. 27, 94, 101, 107, 108
Nešković Neško str. 108
Nikola Šibenik str. 66
Nikolić Dragica str. 92
Nikolić Jelisavka str. 201

Nikolić Jelka str. 201
Nikolić Jovan str. 45
Nikolić Lazar str. 79,91
Nikolić Ljubomir
Nikolić Marko str. 117, 129
Nikolić Matija str. 45
Nikolić Miladin str. 201
Nikolić Milan str. 92
Nikolić Momo str. 147, 171
Nikolić Neđo-Bogutovac str. 205
Nikolić Nikola str. 201
Nikolić Pajo str. 201
Nikolić Pante sestra str. 64
Nikolić Pero str. 174
Nikolić Petar str. 201
Nikolić Rade str. 92
Nikolić Risto
Nikolić Savka Savka str. 201, 61
Nikolić Savka str. 92
Nikolić Stanija str. 201
Nikolić Stevo str. 28, 45
Nikolić Vojo str. 207
Ninić Živko str. 186, 188
Novožilov Aco str. 20
Nukić Sadka str. 117

O

Obradović Branko str. 133
Obradović Rajko str. 1
Obradović Diko str. 126, 127, 128
Olbina Dane str. 199
Osman Kadrija str. 205
Osmanović Mehmedalija str. 200
Osmanović Omer str. 20
Ostojić Milan str. 6, 182, 203
Ostojić Perica str. 1, 72,82,99,101,105,115,116,118,137,141,147
Ofo intendant Sremac str. 163

P

Pajkanović Jovan str. 81, 103
Pajkanović Luka str. 84
Pajkanović Mičo str. 87, 89
Pajkanović Momčilo str. 87, 88, 89
Pajkanović Ostoja str. 87
Pajkanović Risto str. 87,88,89
Pantelić Milojica str. 195
Pantelić Spasoje-Rajko str. 42
Pantić Boja str. 11
Pantić Milan str. 106,107,129,155
Pantić Trifun str. 13
Papa Roza str. 9,10, 11,12,13, 16,44,195
Pašić Muratbeg str. 15
Pašić Safet str. 21
Pavel Rus str. 47
Pavlović Boro str. 169
Pavlović Jovo str. 69
Pavlović Stevo str. 1,131,133,175
Pačinar Lazo str. 128

Pejanović Božo str. 193
Pejanović Milutin str. 17,182
Pejičić Andrija str. 56
Pelagić Vaso str. 20
Pendio Gligor str. 6
Perić Drago str. 207
Perić Jeremija str. 39
Perić Mirko str. 173,174
Perić Ratko str. 29, 37,38,75,129,83,92,130,131,132,199
Peričin Marko k Kamenjar str. 181
Pešaljević Savo str. 45
Petković Aco str. 196
Petković Živan str. 207
Petrik Stepo str. 140
Petrić Danilo str. 76,77
Petričević Svetozarstr. 93,105,175
Petrović Cvijan str. 62
Petrović Milorad str. 1
Petrović Nikola str. 89
Petrović Petar str. 89
Petrović Rade str. 58,59
Petrović Savo str. 163
Petrović Stevo str. 1, 144,145
Petrović Tešo str. 188
Petrović-Travarić Marko str. 129
Petrović Vlado str. 69
Pićurić Milan str. 48,145,146
Pikoleto Sofija str. 23
Pinto Hram str. 63
Plazačić Petar str. 188
Pobrić Jašar str. 73
Popov Košta str. 169
Popović Boro str. 64
Popović Drago str. 105
Popović Nedo str. 87
Popović Vlado str. 156,199,202
Preļjubović Muhamed str. 179
Princip Gavriilo str. 128
Psončar Aco str. 118
Psončar Boro str. 118

R

Radić Cvijan str. 80
Radić Rada str. 63
Radić Mika str. 191,192
Radojević Mitra str. 92
Radojević Vida str. 92
Radovanović Anđa str. 155
Radovanović Cviko str. 1,132,136,137,140,145,147,155,158,165,173,175,178,181
Radovanović Jovo -Joavaš str. 1,74,94,107,133,169,196
Radovanović Veljko str. 155
Radović Gavro str. 57
Radović Milan str. 57
Radović Novak str. 57
Radović Petar str. 57
Rajić Mitar str. 203
Rađević Hakija str. 20
Ramadanagić Aljo-Bjeljinac str. 23
Ramić Sakib str. 182

Rašević Kičo str. 118,139
Razimejić Ismet str. 20
Rikanović Angelina str. 48
Rikanović Milorad-Rikan str. 48,90
Rikić Cvija str. 45
Rikić Pero str. 56
Ristić Bogoljub str. 158,159
Ristić Boro str. 80

R

Radić Cvijan str. 80
Radić Rada str. 63
Radić Mika str. 191,192
Radojević Mitra str. 92
Radojević Vida str. 92
Radovanović Anđa str. 155
Radovanović Cviko str. 1,132,136,137,140,145,147,155,158,165,173,175,178,181
Radovanović Jovo -Joavaš str. 1,74,94,107,133,169,196
Radovanović Veljko str. 155
Radović Gavro str. 57
Radović Milan str. 57
Radović Novak str. 57
Radović Petar str. 57
Rajić Mitar str. 203
Rađević Hakija str. 20
Ramadanagić Aljo-Bjeljinac str. 23
Ramić Sakib str. 182
Rašević Kičo str. 118,139
Rezimejić Ismet str. 20
Rikanović Angelina str. 48
Rikanović Milorad-Rikan str. 48,90
Rikić Cvija str. 45
Rikić Pero str. 56
Ristić Bogoljub str. 158, 159
Ristić Boro str. 80
Ristić Bosiljka str. 80
Ristić Mika str. 191, 192
Ristić Milan str. 80
Ristić Nikola str. 186
Ristić Pero str. 126
Ristić Rade str. 81
Ristić Stanko str. 64
Ristić Vasilije str. 186
Ristić Živan str. 81
Rokvić sestra str. 15
Rolović Vlado str. 28, 73
Rosić Anđa str. 136
Rosić Jovo str. 39
Runić Duka str. 182

S

Sabojlović Ivo str. 129
Salamon dr Mento
Salkić Šećo str. 42
Samardžić Risto str. 200
Sapardić Pero str. 102, 191
Sarajlić Abdulah - Teški
str. 1,34,74,96,97,98,105,107,109,110,147,149,161,165,167,168,190,197,203

Savić Brano str. 182,185,186,191,195
Savić Dušan-Doda str. 12, 17,44,182
Savić Dušanka str. 40
Savić Jovo str. 80
Savić Mila str. 80,89
Savić Mileva str. 142
Savić Milivoje str. 127
Savić Savo sveštenik str. 182, 186
Savić Tošo str. 127
Savić Sveto Kolja str. 161
Sejdić Omer str. 63
Sekanić Cviko str. 56,57
Sekanić Mirko str. 57
Sekanić Mladen str. 57,58
Selimović Meša str. 25
Sijačić Sulejman str. 126
Simeunović Milorad str. 128
Simeunović Rado str. 102,103
Simeunović Vidak str. 117
Simić Boro str. 127
Simić Branko str. 159
Simić Branko-Sijedi str. 182
Simić Cviko str. 28
Simić Drago str. 122, 147,161,177
Simić Đoko str. 66,173
Simić Đorđe str. 189,201
Simić Radovan str. 64
Simić Sara str. 45
Simić Simo str. 45
Simić Veljun
Simikić Branko str. 1,79,147,164,166,167
Simikić Jefa str. 167
Simikić Slavko str.94
Smajlović Idriz str. 75
Smiljanić Nada str. 36,149
Smokier Vilhem str. 19
Sofronić Rado str. 205
Sojić Jovo str. 125,126,127,139,140,146, 149,155,156,181,178
Spasojević Dragica str. 89
Spasojević Dušan str. 78,79
Spasojević Mićo str. 79,47
Stančić Milovan str. 178
Stančić Sofrenije str. 178
Stanić Drago str. 55
Stanić Pero str. 55,56,57,125,143,178
Stanišić Rade-Cicmil str. 48
Stankić Milan str. 122
Stanković Goldija str. 64
Stanković Mika str. 64
Stefanović Boško str. 80
Stefanović Ljubo str. 91,181
Stefanović Vlajko str. 86
Stevanović Diko str. 45
Stevanović Milan str. 43,44
Stevanović Trišo str. 45
Stjepanović djevojka iz Jamene str. 26
Stević Diko-Mastal str. 45
Stević Đoko str. 178
Stević Ostoja str. 1

Stević Savo str. 171
Stević Stevo-Car str. 1
Stević Tomo str. 17
Stević Veljko Jezerac str. 203, 205
Stoja iz II Krajiške brigade
Stojanović Branko-Krvavi str.
1,11,24,34,44,59,61,73,82,130,132,135,140,141,142,145,146,147,148,153,156,158,164,166,
167,197,205
Stojanović Kristina Tina str. 124
Stojanović Mara str. 201
Stojanović Mile str. 124
Stojanović Miloš str. 160
Stojanović Saveta str. 160
Stojanović Stojan str. 54
Stokić Đoko str. 81
Studnjev Viktor str. 150
Subašić Ivan str. 77
Sudar Franjo str. 201
Suljagić Huso str. 44,68
Suljić Osman str. 2
Suljić Sead str. 2
Sušić Nikola str. 19
Svitlić Ljubomir str. 38

S

Šabić Mustafa str. 116, 120,136,137,140,142,143,146
Šadić Reuf str. 63
Šahinpašić Nedim str. 1
Šaklić Dragica str. 19
Šakotić Lazo str. 86
Šakotić Rajin str. 169
Šakotić Vrnto str.89
Šarkanović Gojko str. 69
Šehović Juha str. 145,150,155
Šehović Šefik str. 140,142,146,147
Šerpica, komandant Sremac str. 157
Šešlić Luka str. 206
Ševkušić Cvija str. 184
Ševkušić Dušan str. 188
Ševkušić Mara str. 184
Šiljak Hasan str. 145,175
Škero Đuru str. 146,182
Šoljić Ivan

T

Tadić Branko str. 77
Tadija iz Krajine str. 47
Tafro Ljubica str. 118,152
Tanasković porodica str. 42
Tanasković Simka str. 42
Tanović SS oficir
Tejanović Jović Joco str. 1, 145
Tejić Drago str. 154
Teržan Stanko str. 118
Tešić Dragiša str. 100
Tešić Cviko str. 33

Tešić Jela str. 33
Tešić Milak str. 89,100, 101,181
Tešić Milica str. 33
Tešić Miloš str. 33
Tešić Pero str. 33
Tešić Rade str. 33
Tešić Stanko str. 33
Tešić Tešo str. 92
Tešić Vasilije str. 33
Tešić Žiko str. 152
Todić Ilija str. 159
Todorović Stanišić Milan str. 196
Todorović Stanišić Jovan str. 196
Todorović Vasilije str. 151
Tojić Danilo str. 205
Tojić Drago Gango str. 159,160
Tamanić Stanko str. 205
Tomić Boro str. 153
Tomić Vlado str. 38
Tomkćšić Marko Škico str.64
Topčić Nešet str. 189
Topčić Rešad str.6
Tošić Ilija str. 88
Tot Ludvig str. 78,81
Trifković Vujadin str. 31,147,154,161
Trifunović Cvejo str. 27,123,129
Trifunović Gojan str. 175
Trifunović Gospa str. 104
Trifunović Dimitrije str. 101
Trifunović Mitar Učo str. 20
Trifunović Miroslav str. 179
Trišić Cica str. 122,152
Trišić Pero str. 205
Troskot Ivan Dalmatinac str. 115
Tufekčić Luka str. 27
Tufekčić Mehmedalija str. 20,63,64
Turk Veljko str. 49,50,51,65
Turković Jovanović Gordana str. 49,52
Tursić Aco str. 175

U

Ušljebrk Rade str. 175
Urošević Žiko str. 174

V

Vajić Dušanka str. 23,153
Vajić Mitra str. 153
Vasić Janko str. 42
Vasić Jova -Čelo str. 201
Vasić Mara str. 201
Vasić Milojka str. 201,42
Vasić Savo str. 201
Vasić Tomo str. 201
Vasiljević Kaurinović Boja str. 42
Vasković Andrija str. 40

Vasković Cvijetin str. 40
Vasković Jelka str. 40,41
Vasković Krsto str. 40
Vasković Radovan str. 39
Vasković Vasilije str. 39
Velinka Sremica str. 24
Veljković Jelka str. 126
Veselinović Ljuboja str. 154
Vidaković Dara str. 57
Vidaković Drago str. 56,57
VidakovićĐojo str. 57
Vidaković Gavro str. 44,56,57,58,127,181
Vidaković Goja str. 57
Vidaković Jela str. 57
Vidaković Joco str. 57
Vidaković Kristina str. 57
Vidaković Kosa str. 57
Vidaković Košta str. 57
Vidaković Lazar str. 57
Vidaković Mara str. 57
Vidaković Miloš str. 57
Vidaković Mitar str. 57
Vidaković Pelka str. 57
Vidaković Savo str. 57
Vidaković Slobodanka str. 57
Vidaković Stevo str. 57
Vidaković Vasiljka str. 57
Vidaković Vaso str. 57
Vidaković Veljko str. 57
Vidaković Živana str. 57
Vidić Ilija str. 44,47
Vidić Mihajlo - Kajo str. 61
Vidić Milan Rogulja str. 4,143
Vidić Mitar str. 61,123,134,152,153
Vinko Dalmatinac str. 47
Vlačić Milan str. 186
Vlačić Obren str. 186
Vlačić Sretko str. 186
Vlačić Tomo str. 186
Vočkić Joco str. 25
Vojaković Ana str. 174
Voljevac Anka str. 1
Vucelja Mirjana, Mira str. 97,98
Vucelja Zora str. 98
Vujaković Mika-Umak str. 30
Vujić Milovan str. 205
Vukmanović Svetozar Tempo str. 23
Vukotić Duško str. 195
Vuković Ilija str. 42
Vuković Jovo str. 42
Vuković Mara str. 42
Vuković Mica str. 42
Vuković Rado str. 42
Vuković Tomo str. 114
Vuletić Blagoje str. 58
Vuletić Vukašin str. 58,59

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE - AUTORA

Prvi dio

Formiranje i prve borbene akcije 4. Majevičkog NOP odreda	1
Borci 4. Majevičkog NOP odreda i 3. Vojvođanske brigade napadaju Brčko	2
Čišćenje Majevičkih prostora od četnika i zelenog kadra	2
Majeвица i Seberija u neprijateljskim operacijama "Šnešturm"	2
Odred odlazi prema Srebreniku	4
Napad na Tuzlu	5
Formiranje 36.1 38. divizije NOV-e	6
Pokretanje nove ofanzive na Sjeveroistočnu Bosnu	6
Partizanske bolnice	7
Pripreme i uređenje podzemnih skloništa -baza	8
Kolona ranjenika kreće prema Majeвици	10
Baza se grade danonoćno	11
Prijem ranjenika i bolesnika i pružanje stručno-ljekarske pomoći	12
Značajni problemi u Trnovskoj bolnici	13
Briga naroda Trnove nadmašuje mogućnost	14
Mart 1944. Počinje ofanziva u Sremu	16
Rastanak sa Veljkom Lukićem-Kurjakom	17
Srebrenik - stalno prebivalište ranjenika	18
Kopanje baza u Srebreniku	19
Prenošenje ranjenika u Jablaničku bolnicu	20
Skladni međunacionalni odnosi u području Srebrenika	20
Partizanska bolnica u Jablanici	22
Agitprop u Jablanici	25
Napad četnika na agitprop i partizansku bolnicu	25
Borbeno selo Popovi	26

Drugi dio

Ratne prilike na Majeвици i Semberiji u vrijeme neprijateljske ofanzive 1944. god.	28
13. SS "Handžar" divizija forsira Savu	29
Raspored snaga 38. Divizije i prve borbe sa jedinicama 13. SS divizije	29
Semberiji predstoje srni dani	30
Naredba Oblasnog komiteta	32
Obrana Majevice	32
Borbena dejstva 4. Majevičkog NOP odreda	32
Merdžo je teško ranjen	34
Ahmet Kobić - Kobo	36
Zapovijest komadanta 38. Divizije	37
Stravičan obračun sa narodom Majevice	
Pokolj u Vršanima, Bukovici i Brezovom Polju	38
Pokolj u Zabrdju	39
Potresna priča Jelke Vasković	40
Radioje Lukić priča	41
Stradanje mještana Vražića i Brnjika	41
Akcije 36. Vojvođanske i 38. Istočnobosanske divizije	42
Zločin 13. SS "Handžar" divizije u Bukviku i okolini	42
Dani neizvjesnosti i iščekivanja	43
Manevar 38. Divizije	46
Neprijatelj otkriva baze	47
Gorda Turković - Jovanović priča	49
Drama porodice Kraus	52

Četvrti dio

U Bosnu preko Srbije	180
Najizad u Bosnu	181
Zločini neprijatelja u Birčanskom kraju	183
Kada su živi zavidjeli mrtvima	185
Crni Petrovdan u pećini Podpola	188
Zloglasni zelenokadrovci iz Spreče	189
Na obezbjeđenju aerodroma	190
Evakuacija ranjenika u Italiju	191
Rane druga Uče	194
U oslobođenoj Tuzli	198
U Srebreničkom kraju	200

Peti dio

Povratak u Majevicu	203
Odbrana Tuzle od četnika	203
Sadejstva Majevičkog odreda 17. diviziji	204
Zločince sustigla kazna	205
Na kraja dobijao je i vojvoda	207

Bilješke o piscu

Autor Kovačević Radivoja jedan od naistaknutih učesnika NOR-a sa Majevice.

Rođenje 25. decembra 1919. god. selu Vukosavcima, opština Lopare u uglednoj porodici Mitra i Desanke Kovačević. Osnovnu školu je završio u Loparama, a zatim je do 1941 radio na porodičnom imanju, a vrlo kratko vrijeme u rudniku uglja Majevice. Od prvog dana ustanka nalazi se u borbenim redovima NOR-a i u toku rata prošao je sve faze od borca do komandanta IV Majevičkog odreda. Nekoliko puta je ranjavan, a vrlo teško u decembru 1943. godine na Krivaji. U toku rata vodio je svoj ratni dnevnik čiji su najvažniji dijelovi izgubljeni u teškim borbama prilikom ranjavanja 1943.

Na osnovu svojih zabilježaka, sjećanja i proučavanja dokumentacije iz NOR-a kao i razgovor sa brojnim učesnicima NOR-a uspio je da publikuje pored ove još i 6 knjiga: Kurjak sa Majevice 1969, Komesar Petar, 1985, Vojo je ostao kraj Sutjeske, 1985, Sjećanje na ratne drugove, 1988, Bobena mladost Majevice, 1987, Drama u Vukosavcima 1989.

Nosilac je Partizanske Spomenice 1941. godine i više ratnih odlikovanja.

U završnici pripreme za štampanje ove knjige teško se razbolio i umro 21. maja 2002. godine.